

Kollár Árpád

A VIDÉKI

A hétvégén Pozsonyban ültem lázasan a Bratislavsky Mestiansky Pivovárban, amely az épület homlokzata szerint a 18. században már sörfőzde volt, vagyis inkább Bräuhaus, vagy valami ilyesmi. Ott ültem betegen egy pivovarský gulášek, egy nakládany hermelín, egy brit le-génybúcsú meg egy Kemény István mellett, és azon gondolkodtam, milyen kifogással tudnék meglépni a hotelbe haldokolni. A négy brit lassan elhalkult, amikor egy kék hajú lány ült le közéjük. Az egyikük el is aludt, a másikuk meredten nézett a hatalmas csülökcsontra, amin még bőven volt hús, háj és mócsing. A maradék még küzdött a literes korsóval meg a presztízvesztességgel, de közeledett az éjfé, az igazság pillanata, amikor nyilvánvalóvá válik, hogy ezek a britek nem azok a britek. Ők inkább csak kötelességtudatból, hagyománytiszteletből vagy jellemgyengeségből célozták meg véletlenszerűen valame-lyik közép-európai ország olcsó fővárosát. A Jemne pikantny „Pivo-varský gulášek” s cibulkou a k tomu domáci knedlík, alebo chliebpi-vovarský határozottan jó döntés volt, pedig sokáig ingadoztam ez és a Držkový perkelt „Pacalpörkölt” z telacích držiek, zemiakové halušky között. Ökölszabály, ha van pacal az étlapon, külföldön mindig azt rendelék. Ma is siratom a portói pacalt, és érzem a szájpaddlásomban a hongkongi éjszakai piacon lenyomott adag jellegzetes pacalbűzét, holott egy középkorú, öltönyös üzletember, aki készségesen tolmá-csolta a lepusztult étlap kínai kriksszkrakszait, többször is nekifutott, hogy lebeszéljen róla. Nem értette, mit nem értek azon, hogy beef sto-mach, és miért ismételtetem megszállottan, hogy but I'm hungarian. Egyszer pedig konokságból egy családi nyaraláson egész hétig csak és kizárólag ciorbă de burtăt ettem Erdélyben ebédre meg vacsorára, ahogy kell, tejföllel, kenyérral, ecettel és erőspaprikával, reggelizni pe-dig sosem reggeliztem. Azt az első és egyetlen, régi pacallevest keres-tem makacsul mindenhol, amit a még nem rommá újtott Nagysze-benben ettem a főtéren, de természetesen nem találtam, még a rommá újtott Nagyszeben főtéren sem. Az út menti kamionos kantinokban és olcsó városi büfékben bevitt levesek mikrobatenyészete, a vita-minhiány és a szerpentinek ellen lázadó, bácskai síksághoz szokott egyensúlyközpontom összjátékának köszönhetően a marosvásárhelyi

Kultúrpalota előtt eldőltém, mint egy zsák. Pontosabban elvágódtam, még pontosabban földhöz csaptam magam. A helyszín szimbolikus is lehetne, ha fogékony lennék a szimbólumokra. Apámtól, az elsőtől örököltem egy ronda kis füzetet. A Tîrgu Mureş-i kultúrpalota. Írta Traian Duşa. Tîrgu Mureş. Így. Emlékszem, legalább annyira irtóztam a kilencvenes évek elején tetőtéri gyerekszobámban a hatvanas években kiadott könyvecske elavult reprodukcióitól, amennyire irtózom most gyerekszobám sárguló lambériáitól. Valójában a könyv címétől, a szocialista retorikába burkolt román nacionalizmusától visolyogtam, miközben odakinn, lambériázott gyerekszobám határain túl tombolt a szerb nacionalizmus. Nem véletlenül volt meg Erdély-rajongó apámnak, az elsőnek, a Tîrgu Mureş-i kultúrpalota, és ha hinnék a szimbólumokban, azt mondanám, nem véletlenül vágtam földhöz magam egy hét után éppen Komor Marcell és Jakab Dezső szecessziós épülete előtt, amelyet mi, szabadkaiak a szabadkai városháza vagy még inkább a szabadkai zsinagóga testvéreinek tartunk. Lehet, a másnapos levesek, a vitaminhiány, a szerpentinek miatt, de sokkal inkább anyám miatt, aki már megint, mint ilyenkor mindig, egy hét alatt csendesen és kevésbé csendesen, de kitartóan szétzilált mindent. Nyilván arról volt szó, hogy régen az első apámmal itt, most meg a másodikkal ugyanitt, de persze amiről szó van, arról nem beszélünk, mert úgyis értjük és megértjük, és én akkor a végén jól odavágtam magam az éles napfényben a szutykos marosvásárhelyi betonhoz. Pozsonyban a Pivovarský gulášek határozottan jó választás volt a Držkový perkelt helyett, ami valójában egyszerű marhapörkölt knédliivel. A britek még egyszer, utoljára megpróbálták kipasszírozni magukból némi legénybúcsús hangulatot, de kapituláltak a félig üres kancsók és megcsócsált csülkök előtt, és éjfél felé a visszhangos kocsmacsöndben Kinga, akiről kiderült, hogy Belgrádban, mi úgy mondanánk, Beográdban nőtt föl, föltette a kérdést, ami előbb-utóbb előkerül, amikor kifogyunk a témákból és valaki tudja, hogy én hol nőttem föl. Nekem nincs történetem. Nincs mit válaszolnom arra, hogy mikor jöttél át. Akkor jöttem, de semmi érdekes, csak úgy átjöttem, nem kaptam behívót, csak a középiskola miatt, mondom, semmi érdekes. De azért szar volt, persze, nagyon szar. Vagyis van valami történetem, amely nekem az egyetlen, de az mégis pont olyan, mint a többi ezer meg ezer, mert amittől az enyém, azt már elfelejtettem, mégis hálás vagyok, hogy most nem arról beszélünk, mint ilyenkor általában, hogy ti a szabadkai

Ócskapiacra, mi úgy mondanánk, Buvjákra jártatok farmerért, lemeztért, eurokrémért, és ha a határ közelében laktatok, a túloldalon, akkor tudod, mi az, hogy crtani film. És ekkor jöttem rá, ott a Mória bányáit idéző Bratislavsky Mestiansky Pivovárban, ahol újabb termekből újabb termek nyílnak, hogy van nekem ez a szabadkaizáló tartásom. Ez a leejtett váll, ez az előrebillent homlok, ez a felhúzott szemöldök, ez a magam elé ejtett, majd kissé megemelt tekintet, mely nem találkozik más tekintetével, miközben beszélek. Láttam magamat kívülről, ahogy néhány érdektelen mondattól megbillenek, és eszembe jutott, hogy mindig ezt csinálom. Néhány éve például fiatal vajdasági magyar írókkal kellett beszélgetnem a fiatal vajdasági magyar háborús irodalomról, mert bár igyekeztem kerülni ezt a témát, a *Nem Szarajevóban* könyvem miatt én is idekeveredhettem, holott már nem vagyok fiatal vajdasági irodalom. Csodálatosan vidám beszélgetés volt, mert a háború, ha elég messziről és kívülről nézed, pont olyan csodálatosan vidám és nem létező dolog, mint bármi más. Miközben Miki földézte, milyen szórakoztató a bombázókat figyelni hanyatt fekvé, találgatni, éppen milyen típus húz el fölöttünk, én elkezdtem kínlódni, szenvedni befelé, nem a háború miatt, mert ahhoz nem sok közöm van, hanem az idő és a hely miatt, amit ez a beszélgetés előhívott, és persze jött a felhúzott szemöldök, a leejtett váll, a ráncolt homlok. Jött az a tartás, a színtelen hang. Miközben lázasan vezettem a pozsonyi könyvvásárra, abban reménykedtem, hogy a hosszú út alatt majd csak kitalálom, mit írjak Szabadkáról, ha már előtte valahogy hetekig nem sikerült. Nem lehet nehéz. Hiszen tudom, hol van a Prozivka, a Párhuzamos út, a Makkhetesi kocsmá, tudom, melyik busz áll meg a kaszárnyánál, tudom, hogy nem lehet tekerés nélkül elgurulni a Diszpanzérig a Majsai híd tetejéről, de a Jelen Pivo bögő szarvasával dekorált malom mellett azért még elég jól el lehet suhanni, tudom, ki húzta ki traktorral a Libalegelőn a régi kapufákat, tudom, melyik trafikban árult klikkereket Tito eltítkolt fia, és tudom, már nem megy át az Otpadba a tehervonat a Majsai úton, miközben az ütközőn állva piros zászlójával integet az autóknak egy olajos nadrágú vasutas. Nem lehet nehéz. Hiszen találtam őzlábat apámmal, az elsővel Kelebián a határzónában, ettem érett barackot a Palics partján fürdőgatyában, morzsoltam kukoricát az ólban, aminek falára Zoki hatalmas Tárzant rajzolt színes krétával, minden edzésen lehorzsoltam a térdem a Prvomajszka betonján és énekeltem a Hej Szlovenit fehér ingben a Tűzmadárnál. Nem lehet ne-

héz. Hiszen bicikliztem a Csordaút süppedős homokjában, láttam, hogyan rúg falhoz Kövér Zoli egy kóbor macskát, égettem szőlőkarót a bányában, pecáztam teknőst a Barában, sínre tett murvával kisiklattam a pesti gyorsot, és vettem a nagyszünetben negyed kenyeret, szokkot, szalámit. Nem lehet nehéz. Hiszen ismerem a várost, éltem benne, gyűjtöttem könyveit, cserepeit, homokját, gondoztam magamban, csimpaszkodtam belé, írtam róla sokszor és sokat. Nem lehet nehéz. Hiszen a város elhagyása volt az én történetem, azt írtam mindig, ha verset, ha tárcát írtam, az elveszett várost, apát, gyerekkort, ami persze egy és ugyanaz. De ahogy fogytak a kilométerek Pozsony felé, egyre nyilvánvalóbb lett, hogy a szöveg helyett inkább egy megfelelő kifogáson kell dolgoznom, valami nagyon egyszerű, hiteles hazugságon, amivel kihúzhatom a fejem a Szabadka-hurokból. Megindokolhatom, miért nem megy, miért nem akarom, miért nincs kedvem hozzá. Mert van, vagyis lett közben ez a tartásom, ezért. Nem tudom lerágni a csülökcsontról a húst, a mócsingot, a zsírt. Erre kellett rájönnöm, ahogy közeledett az éjféli, az igazság pillanata, amikor a gyenge britek kidőltek, és én figyeltem magam a Bratislavsky Mestiansky Pivovárban, ahogy arról a városról beszéltem összehúzott homlokkal, amiről írnom kellett volna. Márai, bárhol is járt a világban, mindent Kassához hasonlított, Kosztolányi mindig Szabadkáról írt. Nem a városról, a gyerekkorról. Az eltűnt gyerekkorról, ami, legyen bármilyen, mivel nincs más és nincs már, eltűnt, elszivárgott, definíció szerint mindig szép, vagy majdnem az. Így voltam ezzel én is. Így voltam azzal a másik Szabadkával, azzal a varázslatos, elveszett várossal, gyerekkorral, amit sokáig sirattam, aztán évekkel ezelőtt egyszer csak hirtelen elegem lett belőle, vagy neki lett elege belőlem, és inkább nem foglalkoztunk egymással. Persze jól hangzik, hogy mentem betegen Pozsonyba, nagyon meg kellett írnom ezt az esszét Szabadkáról, mert felelőtlenül bevállaltam, pedig nem véletlenül nem írok felkérésre, csak most a téma miatt nem tudtam ellenállni, de hiába görcsöltem, nem akart eszembe jutni semmi, és aztán egy tál gulásek elfogyasztása és felbőfögése után megvilágosodtam. Dehogy hangzik jól, meg nyilván nem is igaz. Mégse becsüljük le a pozsonyi guláseket, különösen, ha knedlivel tálalják, mert azt tudtam ugyan, hogy évek óta egyre nehezebben beszélek Szabadkáról, de azt nem tudtam, hogy van nekem ez a testtartásom. Mintha víz alól dugtam volna ki a fejem, élesebben láttam, hallottam, éreztem. Ennyiben mégis varázslatos gulásek volt az a pivovarský gulá-

šek, ami nem melleleg volt olyan finom, mint amelyet Mihály Zolinál kapni Makón, a Szent Gellértben. Láttam, hallottam, éreztem, hogy nincs kedvem hozzá. Mert sok Szabadka létezik bennem szétszálazhatatlanul. Betokosodva minden öröm és fájdalom. Mert van az a szőrös gombóc itt a mellkasomban. Bagolyköpet, ez jut most eszembe róla, pedig ennek így nem sok értelme van. Mert van ez a homályos szorongás, ez a nyomasztó valami, amit, tudom már rutinból, jobb nem piszkálni. Mert nincs az a folyóirat, ami elég jól fizet, hogy turkáljak magamban, másról írni viszont úgysem tudok. Mert hát a jó gulásek is azt mondja, látod, úgyse lehet megúszni, hogy lehuppan vállal ne mondd el, neked mi minden Szabadka. Mert minden Szabadka. Mert Szabadka az, hogy a VIII. Vajdasági Rohambrigád Általános Iskola mögött fölgyújtjuk a nyárpelyhet. A magyarterem alól átfut a tűz a történelem-, majd a szerbterem alá. Hiába toporogtunk, csapkodtuk a dzsekijeinkkel, így mondjuk, a dzsekijeinkkel, nem tudjuk megállítani a tüzet. De nem várjuk meg, hogy a földrajzterem alatti dzsumbuj is lángra kapjon, elfutunk. Kerülő úton, földes utcákon futunk hazáig. Másnap ugyanezek a görbe utcákon megyünk szorongva vissza az iskolába. Szabadka az, hogy télen füstszag van az utcán és a lámpák gyenge fénykörében sárga hó szítál. Szabadka az, hogy tanítom Ámost focizni, de ez a gyerek egy egyenest nem képes a labdába rúgni. Az én fiam béna, nehéz elfogadni. Hiába gyors, hiába ér oda a labdához, átengedi, udvarias, nincs benne semmi agresszió, abba kellene hagyni ezt az egészet, de mégsem hagyjuk abba, mert jól gurul a fűvön a labda. És ez jó, nagyon jó. Szabadka az, hogy vágom a hajam a nagyollóval, a mama rozsdás nagyollójával. Nem fáj a hajam, ha vágom, a fülem sem fáj, csak ha vágom, ha vágom. Szabadka az, hogy Ácó fölbukkan a jéghideg Neretvából, kikászálódik a partra, felcaplat a lépcsőkön, odakuporodik a hid mellvédjére. Rágyújt egy puhadobozos Drinára a gyilkos magasságban, és bosnyák egykedvűséggel várja, hogy a kibic újra összeszedje a huszonöt eurót. Szabadka az, hogy a Lipában lehet a legjobb burekot enni, és én sosem eszek bureket, papolok a gyerekeimnek az asztalnál, de az anyanyelvem ironikusan cserbenhagy, az asszimilált köznyelv bedarál, belezavarodok, és már én sem tudom, mit kell enni és miért. Szabadka az, hogy Szarajevóban nem lehetsz turista, ki csorgó nyállal leltározza a borzalmak rekvizitumait. Nem tuszkolhatod tenyered a gránát ütötte résekbe, mintha a siratófal több ezer éves kövei közé rejtlenül üzenetet. Szabadka az, hogy a másnapos le-

vesek, a vitaminhiány, a szerpentinek miatt, de sokkal inkább anyám miatt, aki már megint, mint ilyenkor mindig, egy hét alatt csendesen és kevésbé csendesen, de kitartóan szétzilál mindent, én jól odavágom magam az éles napfényben a szutykos marosvásárhelyi betonhoz. Szabadka az, hogy járd be az udvar négyszögét fától fáig, naponta többször, ha hazajössz, majd megnézzük a birset, kihajtott töről, apánk felkötözte, járd be az udvar négyszögét így fától fáig, faltól falig, ha engedik, többször, mert jó, hogy van neve a fáknak, és nem kell kérdezni semmit egymástól. Szabadka az, hogy állunk a buszmegállóban. Kérdezem, Emilt, hogy Iván zongorázik-e még? Odajön hozzánk egy néger szerb fiú, akit edzésen, mi úgy mondjuk, tréning, láttam már párszor. Kérdezi, zongora? Mondom, zongora. Még sosem fejeltek le. Nem annyira durva. Meglepő, váratlan, de nem rossz. Aztán a jól ismert koreográfia. Pričaj srpski. Okej. Nema problema. Szabadka az, hogy arcomon neszezve serken a szőr, foszlanak a vonások alatta, terepszín bőröm nem kopik tovább, idegen ruhám testhez tapadna. Szabadka az, hogy másnap a pozsonyi koronázási templomban egy kisebb csoporthoz csapódom. Idős bácsi beszél lassan, sokáig el-elhallgatva. De nem elég óvatos, az egyik pap elkap egy szófoszlányt, és ráfordul, akár egy vizsla. Harmadszor ellenőrizték, mondja, és az indulattól bennem egyszer csak fellobban Szabadka. Szabadka az, hogy sült kolbászt eszünk mustárral Szegeden a Marx téren. És ott áll üresen a megállóban egy igazi trolis. Elmegyünk mellette. Egy pillanatra felugrok a lépcsőjére. Utaztam igazi magyar trolin. Szabadka az, hogy göröngyös utcákon hajtok a szélben, a messzi boltba tekerek, hogy jó sokáig tartson, a porba hullik közben zsebemből az apró, porba hullik a hétfő, a kedd meg a szerda, zizeg bennem az élet, mint a zöld legyek, megyek a boltba, csak megyek és megyek. Szabadka az, hogy anyu tekeri a Partizán kempingbiciklit. Mindkét combjára egy-egy Napoleon konyak van fixálva. Az üvegeket konyharuhába bugyolálta, nehogy megkoccanjanak, ha a vámos megütögeti a combjait a gumibottal. Nyolc hónapja nem kapott fizetést, de a konyakok árából még franciadrazsét is hozhat nekem visszafelé. Szabadka az, hogy fekszem a napon és homokba fúrom a kezem. Meleg van, izzadok, nem fáj semmi sem. Mint egy szelet kenyéren, átsüt a bőrömmön a nap. Homokba fúrom a fejem, homokba a lábam, homokba süppedek, mintha nehéz paplan alá. Mintha bunkerben, mintha sötét szobában, a homokban csak én meg én vagyok, csak hínár van, csak csigák, csak rákok és homok. Partra dobott

a tenger a nagy vihar után, csak fúrom magam, süppedek tovább és tovább. Homokfereg vagyok, bányász és vakond, a homok alatt, a homok alatt én már jó helyen vagyok. Szabadka az, hogy leszállítanak a buszról a határon. Hogy grimaszolok, ha összemérik az arcomat a fényképpel, provokálom a vámosokat. Nyegle vagyok és kihívó. Ha kérdezik, mit viszek, tételesen felsorolom: öt pár koszos zoknit, fél májkrémes szendvicset, úgyszintén mosatlan gatyákat, radírt, cezurát, csomagolópapírt, kovászos uborkát, nejlonzacskót. Hogy meg vagyok sértődve, ha csak rám néz egy egyenruhás. Szabadka az, hogy karácsonykor anyu kitepi a hal pukkantuját, én kipukkantom fatalpú klumpámmal a konyha linóleumpadlóján, apa tévét néz és nagyon szeret minket, látom magunkat az ablakban a gyertyafénynél, ma mindenki boldog, ma mindenki szomorú. Szabadka az, hogy a vakolatlan téglafal fölött húsos ág nyúlik ki az utcára, tizenhárom érett körte húzza a járda felé. Az ág kétharmadánál támaszkodik meg a mállott betonkoszorún. Egykor éles pereme bevágott, a kéreg jelzésszerűen megindult, hogy körbenője az érintkezési pontot, megcsomósodott. A koszorú alján zuzmófoltok. Hüvelykujjam körmével keresztet vések az egyik szürkéskék érmébe. Nem lehet egyből eldönteni, eső után megindul-e még benne az élet, vagy végképp kiszáradt. Szabadka az, hogy halványkék miniszoknyában műbőr térdcsizmáid becsattogtak hozzám a rendház folyosóján, berecsegték a padlón a fekete túsarkak, a kiéhezett kollégisták között bevonultál az életembe, négy gyerek, holtág, lakáshitel. Szabadka az, hogy meghal apu. Eltűnik. A kórházban írott búcsúlevelél sokáig a fiókban marad. Ma már nem tudom, hol van. Zöld tinta. Kockás papírlapok. Hosszú, kettéhajtott kutyanyelvek. Két leélendő élet menetrendje. A pesti vasút mellett lakunk. Éjszakánként berezonál az ablak. Nappal sosem. Csak egyszer olvassa fel anyu, évekkal később. Drága kicsi fiam, szemem fénye, kicsi lányom... Tanácsok. Hétköznapi apróságok, négy-öt füzetlapba sűrítve. Vizes kézzel ne kapcsoljátok le a villanyt. Mindig a matekházat csináljátok meg először. Olvassátok végig a könyvet, amibe belekezdtetek. Ilyenek. Szabadka az, hogy nem szeretem a frissen fejt tehentejet, ökrödök a galambhústól, és a földhöz csapkodom a kiscsirkéket a tanyán, figyelem, hogyan fordul át a levegőben, tekeredik meg a test, hogyan tartják távol magukat a földtől a sérülékenyebb pontok. Szabadka az Irapuato. Hat-null. Hatévesen. Irapuato az Trianon, Mohács, Világos, Muhi. Hogy az isteni Disztl benyelt hatot. Potyát is. Már a félidőben anyu

jéghideg zuhany alá nyom. Sírás, rívás, fogak csikorgatása. Apu aztán megmutatja a kiserdőben, hogy mekkora is egy igazi focikapu. Beállít. Esélye sem volt a Disztlnek. Némi megnyugvás. De Szabadka mégiscsak leginkább az, hogy a mama ebédet főz a nyári konyhában, a tata a kertben szöszöl, parét szed, vagy a fészkerben matat. Ezt mi ekkor még úgy mondjuk, hogy supa. A galambok az udvarban csipegetik a téglák közeiből kibukkanó fűszálakat. A mama virágait odavetett drótháló védi. A pozsgásokat is virágnak hívjuk, bár nincsen virágjuk. A húsos leveleket szeretik a galambok. Hol a lugas, hol a meggyfa alatt játszunk a húgommal, múlik az idő. A tata hirtelen az udvar közepére csap, akár egy vércse. Az eresz alá zavar minket. A fejről lekapja a micisapkát, fölhajtja vele a galambokat, föl az égbe. A lustábbja után odavág a tetőre a hosszú náddal, mert megjött a vidéki. Kezdődik a hajsza, az a pontos színház, amely hosszú évek, évtizedek óta ismétlődik a kis ház udvarában szinte naponta. A galambok nemrég még lent búgtak a frissen söpört téglákon, most mind a szívesek, örvösök, csuklósok, tükrösök, kikek mind a húszan, harmincan, negyvenen a magasban keringenek nyolcasokat írva. A tető fölött metszik saját röppályájukat. Akár centrifugában a bolyhos zoknik, súrlódnak, összeverődnek. Idelentről tükröcserepek hullámszáma, amikor megcsillan a szárnyakon a fény. A vidéki először csak egy pötty a derült égen, később folt, valami madár, végül galambbá lesz, ahogy közelít a keringőkhöz. De a tata már messzi pötty korában tudja, hogy az a vidéki, mert ő parézás, matatás közben is sűrűn fölpillant, hogy mikor jön meg végre. A vidéki mindig éhes és magányos, ki tudja, mióta bolyong már messzi szöszként a vidéken. A vidéki is szeretne nyolcasokat róni a tető fölött, ezért zavarta hozzá föl a galambokat a tata. Mikor végre bekeveredik a többi közé, a tata napsárga kölest szór a tetőre. A csapat egyből alábukik, az eresz alól hallani ereszkedőben a tollak suhogását. Kevés napsárga kölest szór a tetőre, sok napsárga kölest szór a slógba. A slóg az a drótketrec a tetőn, ahova a köles becsalja az éhes vidékit, és akkor a tata gyorsan kirántja a slóg pöckét egy dróttal. Mikor a vidékire rácsapódik a háló, akkor az már nem vidéki többé. Ha szép szabályos szíves, örvös, csuklós, tükrös vagy kík, akkor galamb lesz belőle, tető fölött keringő. Ha nem szép szabályos, akkor eladó lesz vagy cserél-nivaló. Ha csak vadóc, leves a nyári konyhában. A tata a legöregebb galambász a városban, nincs, aki emlékezzen rá, mikor volt ő a legfiatalabb. Néha emberek jönnek hozzá, úgy mondja, galambpicérek. Kézbe

veszik a galambot, szétterítik a szárnyát, akár egy pakli kártyát. Megszámolják a csíkokat. Az a jó, ha sok csík van benne, fekete a fehér tollak között, vagy színes. A lusta galamb nem jó, nem száll fel a vidékihez, sokat kell csapkodni a náddal. A szertelen se, az messzire száll, nem kering, vagy túl sokáig bírja a levegőben. Az fönymarad örökre, nem szédül le a napsárga kölesre, nem hoz le vidékit magával. A tata csak szabadkai keringőket tart ezért. Postásokat sosem, mert azok sem keringenek, csak messzire szállnak, azokkal sem lehet vidékit fogni. Mert a vidéki az idegen, az jöttment, azt ide kell csalni, azt meg kell fogni. Az a miénk lehet. Ha szép és szabályos, megtartjuk. Ha vadóc, mehet a levesbe.